

Lekce 15

Co jsi dělal včera?

Iniciativa Společenství
EQUAL

net/2005
proč máš zůstat stranou?

15.1 Struktury

Byl/byla jsem ve škole.
Dopoledne jsem četl/četla.
Šel/šla jsem spát pozdě večer.
Tady je patnáctá lekce.

Je jaro.
Dnes je 21. března.
Čtu dopis od maminky.
Byl jsem u doktora.

15.2 Texty

Text 1

Včera byla sobota. Je podzim, ale bylo teplo a svítilo slunce. Neměl jsem češtinu. Dopoledne jsem četl novou knihu od učitele. V poledne jsem dělal malý oběd. Uvařil jsem špagety a omáčku. Potom jsem pil kávu s kamarádkou. Odpoledne jsem šel na hřiště. Hráli jsme fotbal. Večeřel jsem v jídelně. Jedl jsem kuře a brambory. Večer jsem se v klubovně díval na televizi. Šel jsem spát ve 23 hodin. Včera jsem taky dostal dopis od maminky. Večer jsem ho četl, myslel na rodinu a vzpomínal na kamarády.

Text 2

Dnes je pondělí, jdu do práce, ale myslím na neděli. Včera byl první jarní den. Bylo chladno, ale nepršelo. Moje rodina a já jsme jeli na výlet. Víte, kam? Do Turnova. Turnov je hezké město v Českém ráji. Prohlédli jsme si město. Obědvali jsme v restauraci na náměstí. Odpoledne jsme šli na výstavu do galerie. Líbila se nám. Těšíme se na příští víkend.

Cvičení

15.2.1 Označte, co je pravda/nepravda v textu 1:

1. V sobotu nebylo hezky.

 P N

2. Nešel jsem do třídy.

 P N

3. Četl jsem novou knihu odpoledne.

 P N

4. Obědval jsem v restauraci.

 P N

5. Nehraju fotbal.

 P N

6. Na televizi jsem se nedíval v pokoji.

 P N

7. Myslel jsem na maminku.

 P N

15.2.2 Označte, co je pravda/nepravda v textu 2:

1. Včera byla neděle.

 P N

2. Začalo jaro.

 P N

3. Nebyli jsme v Turnově.

 P N

4. Restaurace je na náměstí.

 P N

5. V Turnově není galerie.

 P N

6. Výstava byla hezká.

 P N**15.2.3 Podtrhněte v textech tvary minulého času (I-formu).****15.2.4 Doplňte do textu vhodná slova:**

Včera ..... sobota. Je podzim, ale bylo teplo a ..... slunce. .... jsem češ-
tinu. Dopoledne jsem četl novou ..... od učitele. V poledne jsem ..... malý oběd.
..... jsem špagety a omáčku. Potom ..... pil s kamarádkou kávu. Odpoledne jsem
..... na hřiště. .... jsme fotbal. .... jsem v jídelně. .... jsem kuře a bram-
bory. Večer jsem se v klubovně ..... na televizi. Šel jsem ..... ve 23 hodin. Včera jsem
taky ..... dopis od maminky. Večer jsem ho ....., myslel ..... rodinu a vzpomínal.

15.2.5 Doplňte do textu vhodná slova:

Dnes ..... pondělí, ... do práce, ale ..... na neděli. .... byl první
jarní den. .... chladno, ale nepršelo. Moje rodina a já jsme jeli na ..... Víte, kam?
..... Turnova. Turnov je hezké město ..... Českém ráji. .... jsme si cent-
rum. .... jsme v restauraci ..... náměstí. Odpoledne jsme ..... na výstavu
..... galerie. Líbila se nám. .... se na příští víkend.

15.2.6 Odpovězte:

Kdo píše první text a proč? Kdo píše druhý text a proč?

15.2.7 Pracujte ve dvojicích nebo ve skupině. Ptejte se a odpovídejte:

Co jsi dělal/a včera?

Kde jsi byl/a včera?

Kam jsi šel/šla včera?

15.3 Slovní zásoba

blízko
dárek
dopis
dostanu, inf. dostat
hledám, inf. hledat
hrad
chladno
jaro
léto
národní

od
odejdu, inf. odejít
oslava
podzim
pohled
pláču, inf. plakat
prohlédnu si,
inf. prohlédnout si
přinesu, inf. přinést
ptám se, inf. ptát se

řeknu, inf. říct
šťastný
u
výlet
vzpomínám,
inf. vzpomínat
začnu, inf. začít
zima

	Kdy?	Kdy začíná?
jaro	na jaře	Jaro začíná 21. března.
léto	v létě	Léto začíná 21. června.
podzim	na podzim	Podzim začíná 23. září.
zima	v zimě	Zima začíná 21. prosince.

Roční období

JARO

LÉTO

PODZIM

ZIMA

15.4 Gramatika

Nová slovesa

	odejít	prohlédnout si	dostat	začít	přinést	hledat	vzpomínat
já	odejdu	prohlédnu si	dostanu	začnu	přinesu	hledám	vzpomínám
ty	odejdeš	prohlédneš si	dostaneš	začneš	přineseš	hledáš	vzpomínáš
on, ona, ono	odejde	prohlédne si	dostane	začne	přinese	hledá	vzpomíná
my	odejdeme	prohlédneme si	dostaneme	začneme	přineseme	hledáme	vzpomínáme
vy	odejdete	prohlédnete si	dostanete	začnete	přinesete	hledáte	vzpomínáte
oni, ony	odejdou	prohlédnou si	dostanou	začnou	přinesou	hledají	vzpomínají

V 8 hodin odejdu do školy.
 Prohlédneme si město.
 Kdy začne čeština?
 Dostal jsem dárek od kamaráda.
 Galyna má narozeniny, přinesu jí květiny.
 Zurab hledá třídu.
 Vzpomínám na rodinu.

Metodika M1

Minulý čas

čekat, čekám

1.	čekal jsem čekala jsem	čekali jsme čekaly jsme
2.	čekal jsi čekala jsi	čekal jste/čekali jste čekala jste/čekaly jste
3.	čekal čekala čekalo	čekali čekaly čekala

nečekal jsem, nečekal/a jsi, nečekal/a/o....

Čekal jsem na kamaráda.
 Já jsem čekal na kamaráda.
 Včera jsem čekal na kamaráda.
 Čekal jsi na učitele?

díval/dívala ses
 prohlédl/prohlédla sis

potřebovat, potřebuju

1.	potřeboval jsem potřebovala jsem	potřebovali jsme potřebovaly jsme
2.	potřeboval jsi potřebovala jsi	potřeboval jste/potřebovali jste potřebovala jste/potřebovaly jste
3.	potřeboval potřebovala potřebovalo	potřebovali potřebovaly potřebovala

nepotřeboval jsem, nepotřeboval jsi

Pamatujte:

být, jsem pít, piju mít, mám psát, píšu jít, jdu číst, čtu jíst, jím chtít, chci prohlédnout si, prohlédnu si začít, začnu přinést, přinesu	byl pil měl psal šel/šla četl jedl chtěl prohlédl si začal přinesl
---	--

Prepozice u

Byl/a jsem	u	doktora právníka učitele
		učitelky kamarádky překladatelky

Martine, kde jsi byl? Evo, kde jsi byla?

Byl jsem **u** doktora. Jsem nemocný.Byl jsem **u** učitelky. (=Navštívil jsem učitelku a mluvil jsem s ní.)Byla jsem ve škole **u** ředitelky.**Prepozice od**

dopis slovník dárek kniha	od	kamaráda učitele maminky Alice
------------------------------------	----	---

Čtu dopis **od** maminky. (=Maminka mi napsala dopis.)Mám slovník **od** učitele. (=Učitel mi dal slovník.)Mám dárek **od** kamaráda. (=Kamarád mi dal dárek.)

Řadové číslovky

	Řadové číslovky	Kolikátého? (Datum)
1.	první	prvního
2.	druhý, druhá, druhé	druhého
3.	třetí	třetího
4.	čtvrtý, čtvrtá, čtvrté	čtvrtého
5.	pátý, pátá, páté	pátého
6.	šestý	šestého
7.	sedmý	sedmého
8.	osmý	osmého
9.	devátý	devátého
10.	desátý	desátého
11.	jedenáctý	jedenáctého
12.	dvanáctý	dvanáctého
13.	třináctý	třináctého
14.	čtrnáctý	čtrnáctého
15.	patnáctý	patnáctého
16.	šestnáctý	šestnáctého
17.	sedmnáctý	sedmnáctého
18.	osmnáctý	osmnáctého
19.	devatenáctý	devatenáctého
20.	dvacátý	dvacátého
21.	dvacátý první	dvacátého prvního
22.	dvacátý druhý	dvacátého druhého
23.	dvacátý třetí	dvacátého třetího
30.	třicátý	třicátého

Cvičení

15.4.1 Doplňte správné tvary sloves:

odejít: my ....., já ....., děti ....., vy ....., kamarád a já .....

koupit: maminka ....., vy ....., já ....., ty ....., otec ....., oni .....

prohlédnout si: já ....., děti ....., učitelka ....., ty ....., my ....., vy .....

dostat: maminka ....., my ....., já ....., ty ....., učitel .....

začít: ty ....., student ....., kamarádky ....., vy ....., bratr a já .....

přinést: já ....., my ....., překladatel ....., rodina ....., ty .....

vzpomínat: ty ....., vy ....., já ....., studentka .....

15.4.2 Slovesné tvary dejte do minulého času:

a) dělám: ....., večerím: ....., telefonuju: ....., píšu: .....

b) posloucháš: ....., píšeš: ....., znáš: ....., vzpomínáš: .....

c) kuchař vaří: ....., kuchařka vaří: ....., student studuje: .....,
studentka studuje: ....., rodina vzpomíná: .....

d) jedeme: ....., vstáváme: ....., snídáme: ....., obědváme: .....

e) jedete (muž a žena): ....., jedete (učitelka): .....,
máte (učitel): ....., posloucháte (děti): .....

f) Eva a Tamara se dívají: ....., otec a Zurab mluví: ....., ženy umí: .....

15.4.3 Pracujte ve dvojicích. Odpovězte na otázky podle vzoru:

Byl jsi včera ve třídě? [Ano, byl./Ne, nebyl.](#)

Psal jsi včera dopis?

Byli jste včera na hřišti?

Hrál Narmil fotbal?

Dívala ses večer na televizi?

Prohlédli jste si náměstí?

Čekala Tamara na nádraží?

Měl jste teplotu?

Četl jsi tu knihu?

Vzpomínal jsi na rodinu?

Koupili si nové boty?

Šel jsi v sobotu na procházku?

Dostala jsi včera dopis?

15.4.4 Dejte následující spojení do minulého času:

jedu do Brna	.....
koupíš rohlíky	.....
nemluvím anglicky	.....
snídají v jídelně	.....
jdu do třídy	.....
matka vaří	.....
píšeme dopisy	.....
díváš se na televizi	.....
jíme maso	.....
jsou ve třídě	.....
otec pracuje	.....
mám pokoj	.....
Adam není nemocný	.....
učitelka čte	.....
studentka píše	.....
jdeme do školy	.....
nehrajou volejbal	.....
nerozumím dobře česky	.....
čteš knihu	.....
Boris nezná Prahu	.....
pijete minerálku	.....
čekají na překladatele	.....
nemáte počítač	.....
hledám paní učitelku	.....
cizinky si prohlédnou město	.....

15.4.5 Čtěte:

Dnes je hezký den. Vstávám v 7 hodin. Snídám rohlík a kávu. Potom si vyměňuju povlečení a ručníky. Jdu do školy. Mám školu dopoledne. V poledne obědvám. Jím kuře a brambory. Kamarád a já jdeme do kavárny. Pijeme kávu a mluvíme. Večer studuju a dělám domácí úkol. Čtu dopisy a píšu e-maily. Také se dívám na televizi. Jdu spát o půlnoci.

a) Text dejte do minulého času:

.....

.....

.....

.....

.....

b) Text je o Evě. Nejdříve příběh vyprávějte a napište v přítomném čase, pak v minulém:
(Pozor na změnu osoby!)

Dnes je hezký den. Eva .....

.....

.....

.....

.....

c) Text je o Borisovi. Nejdříve příběh vyprávějte v přítomném čase, pak v minulém.

15.4.6 Čtete spojení s řadovými číslovkami:

- a) 1. strana, 5. nástupiště, 4. lekce, 7. třída, 3. kniha, 2. student, 10. den,
6. měsíc, 8. hodina, 9. týden.
- b) Kolikátého jste se narodil/narodila?
Kdy má narozeniny vaše maminka?/váš tatínek/bratr/sestra?

15.4.7 Doplňte předložky *u* nebo *od*:

1. Tamara dostala dopis ..... sestry.
2. Maria není ve škole, je ..... doktora.
3. Mám velký slovník ..... učitele.
4. Potřebuju napsat český dopis, byl jsem ..... překladatelky.
5. Byli jsme ..... kamarádky. Měla narozeniny.
6. Dostal jsem dárek ..... kamaráda.
7. Včera jsem byla ..... ředitelky.
8. Máš tady tu knihu ..... učitelky?
9. Otec byl ..... právníka.
10. Dostal jsem dopis ..... tatínka.

15.5 Shrnutí

Text 1 Zurab se ztratil

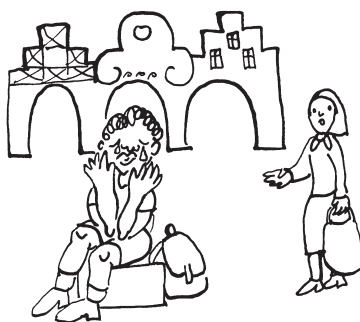
Můj syn Zurab jel včera se školou na výlet. Jeli do Telče.

To je moc hezké historické město. Prohlédli si náměstí.

Zurab šel do obchodu koupit pohledy.

Děti a učitelky odešly do parku. Zurab je hledal. Potom začal plakat.

Viděla ho policistka a ptala se: „Jak se jmenuješ?“ „Zurab Belidze. Nevím, kde je paní učitelka a moje třída.“

Policistka řekla: „Myslím, že šli do parku. Půjdeme tam spolu.“

Zurab byl šťastný. Už neplakal.

Metodika M3

Text 2

Hassan

Včera jsem jel vlakem do Brna. Brno je velké město blízko Zastávky, kde bydlím. V Brně mám kamarády. Čekali na mě na nádraží. Prohlédli jsme si staré město a hrad Špilberk. Odpoledne jsme šli do egyptské restaurace. Jedli jsme národní jídlo. Večer jsem jel domů. Byl to hezký den.

Text 3

Tuyen

Včera mi nebylo dobře. Bolela mě hlava a měla jsem teplotu. Lékař mě prohlédl a dal mi recept. Dostala jsem léky a teď musím ležet v posteli a pít hodně čaje. Za týden půjdu na kontrolu.

Text 4

Galyna

Včera jsme měli oslavu. Galyna měla narozeniny. Jedli jsme sendviče a moc dobrý dort. Galyna dostala několik dárků. Kamarádka Galyny jí dala modrý šátek. Dimitrij jí koupil pět růží. Ostatní přinesli víno a čokoládu. Povídali jsme si, poslouchali hudbu a vzpomínali na rodinu a kamarády.

Cvičení

15.5.1 **Odpovězte na otázky:**

Co dělal včera Zurab?	Kam šel Zurab?
Kam jel Zurab?	Kdo šel do parku?
Jaká je Telč?	Co dělala policistka?
Co tam dělali?	

15.5.2 a) **Doplňte vhodná slova do textů:**

Můj syn Zurab ..... včera se školou na ..... Jeli do Telče. To je ..... hezké historické město. .... si náměstí. Zurab šel do obchodu ..... pohledy. Děti a učitelky ..... do parku. Zurab je ..... Potom začal ..... ho policistka a ptala se: „Jak se .....?“ „Zurab Belidze. .... , kde je paní učitelka a moje třída.“ Policistka řekla: „Myslím, že ..... do parku. .... tam spolu.“ Zurab byl ..... Už neplakal.

- b) Včera jsem ..... vlakem do Brna. Brno je velké ..... blízko Zastávky, kde bydlím. V Brně ..... kamarády. .... na mě na nádraží. Prohlédli ..... si staré město a hrad Špilberk. Odpoledne jsme šli do egyptské ..... jsme národní jídlo. Večer jsem jel ..... Byl to hezký .....

- c) Včera mi ..... dobře. .... mě hlava a ..... jsem teplotu. Lékař mě ..... a dal mi ..... jsem léky a teď musím ..... v posteli a ..... hodně čaje. .... týden ..... na kontrolu.
- d) Včera jsme ..... oslavu. Galyna měla ..... . Jedli jsme sendviče a moc ..... dort. Galyna ..... několik dárků. Kamarádka Galyny jí ..... modrý šátek. Dimitrij ..... koupil pět růží. Ostatní ..... víno a čokoládu. Povídali jsme si, ... hudbu a vzpomínali ..... rodinu a kamarády.

15.5.3 Doplňte předložky:

1. Zurab jel ..... výlet ..... Telče.	5. Šli jsme ..... oběd ..... restaurace.
2. Děti šly ..... parku.	6. Musím ležet ..... posteli.
3. Brno je ..... Zastávky.	7. .... týden půjdu ..... kontrolu.
4. Kamarádi ..... mě čekali ..... nádraží.	8. Vzpomínali jsme ..... rodinu.

15.5.4 Ptejte se na podtržená slova:

1. Zurab jel <u>na výlet</u> .	..... ?
2. Telč je <u>historické město</u> .	..... ?
3. Prohlédli si <u>náměstí</u> .	..... ?
4. <u>Zurab šel do obchodu</u> .	..... ?
5. Děti odešly <u>do parku</u> .	..... ?
6. <u>Zurab</u> začal plakat.	..... ?
7. Policistka viděla <u>Zuraba</u> .	..... ?
8. Kamarádi čekali <u>na nádraží</u> .	..... ?
9. Jedli <u>egyptské jídlo</u> .	..... ?
10. Lékař mi dal <u>recept</u> .	..... ?
11. <u>Za týden</u> půjdu na kontrolu.	..... ?
12. Jedli jsme <u>sendviče</u> .	..... ?
13. Dimitrij koupil <u>pět růží</u> .	..... ?
14. Galyna dostala <u>modrý šátek</u> .	..... ?
15. Vzpomínali jsme <u>na kamarády</u> .	..... ?

15.5.5 Kdo měl hezký den a proč?**15.5.6 Tvořte souvětí s minulým i budoucím časem:**

já – číst Včera jsem četl, zítra budu také číst.

1. my – hrát fotbal
2. vy – učit se česky
3. student a studentka – psát úkol
4. já – dívat se na televizi
5. maminka a dcera – poslouchat rádio
6. Boris – číst novou knihu
7. právník a překladatel – pracovat
8. já – pít kávu v kavárně
9. ty – vstávat v 7 hodin
10. my – pracovat ve výtvarné dílně
11. Tamara – psát dopis

15.5.7 Napište svůj příběh v minulém čase.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15.6 Fráze

Datum

Kdy ses narodil?

2. února 1990. A ty?

15. března 1986.

To jsi měl včera narozeniny! Gratuluju./Přeju ti vše nejlepší.

Děkuju.

Kolikátého je dnes?

Dnes je 12. prosince.

Metodika

Metodika M1:

Upozorníme studenty, že slovesa prohlédnu si, odejdu, začnu, přinesu, dostanu nemají přítomný čas. V dalších lekcích připomínáme tento fakt u všech perfektivních sloves (platí pro úroveň A1!).

Metodika M2:

Povinně si studenti osvojí řadové číslovky od 1 do 10, další procvičují na datech svého narození (a členů své rodiny) či významných událostech.

Metodika M3:

Po zvládnutí textu pracujeme se seriálem obrázků z Přílohy. Studenti vyprávějí – nejdříve pomocí otázek (1. ptá se učitel, 2. otázky tvoří studenti), pak sami – Zurabův příběh.

